

Núm. 109 Junio 1926

UNIVERSALA ESPERANTO-ASOCIO

Centra Oficejo: 12, Boulevard du Theâtre,
Genève (Svislando)

Universala Esperanto-Asocio celas:

Disvastigi la uzadon de la internacia helplingvo Esperanto.

Plifaciligi la ĉiuspecajn moralajn kaj materiajn rilatojn inter la homoj sen diferenco pri raso, nacieco, religio aŭ lingvo.

Krei internaciajn servojn uzeblajn de ĉiuj homoj, kies intelektaj aŭ materiaj interesoj celas trans la limojn de ilia genta aŭ lingva teritorio.

Kreskigi inter siaj membroj fortikan ligilon de solidareco kaj disvolvigi ĉe ili la komprenon por fremdaj popoloj.

La Asocio estas neŭtrala rilate al religio, nacieco aŭ politiko.

Universala Esperanto-Asocio konsistas:

El sepmil membroj diverslandaj.

El 1.200 Delegitoj kaj Vicdelegitoj en la ĉefaj lokoj, kiuj respondas la informpetojn de la membroj kaj helpas ilin okaze de vojaĝo.

El Komitato, elektita de la Delegitoj, el Centra Oficejo, el teritoria organizo, ktp.

Universala Esperanto-Asocio laboras:

Por konstrui centron de esperantista agado bone ordigita kaj forta. Konsiderante, ke internacia organizo estas necesa al lingvo internacia la lasta kongreso oficialigis U. E. A. kiel la tutmondan organizaĵon de individuaj esperantistoj.

ASOCIACIÓN UNIVERSAL ESPERANTISTA

Oficina Central: 12, Boulevard du Théâtre,
Ginebra (Suiza)

La Asociación Universal Esperantista tiene por objeto:

Difundir el uso de la lengua internacional auxiliar Esperanto.

Fomentar toda clase de relaciones morales y materiales entre los hombres sin distinción de raza, nacionalidad, religión o lengua.

Crear servicios internacionales para uso de todos los hombres, cuyos intereses intelectuales o materiales traspasan los límites de su nacionalidad o el territorio de su idioma.

Acrecentar entre sus miembros un fuerte lazo de solidaridad y desarrollar entre ellos el conocimiento de los pueblos extranjeros.

La Asociación es neutral en asuntos de religión, nacionalidad o política.

La Asociación Universal Esperantista consiste:

En siete mil miembros de diversos países.

En 1.200 Delegados y Vicedelegados en las principales localidades, quienes contestan a los informes que les piden los miembros y les ayudan con ocasión de sus viajes.

En un Comité, elegido por los Delegados, en una Oficina Central, en una organización territorial, etc.

La Asociación Universal Esperantista trabaja:

Por construir un centro de acción esperantista bien organizado y fuerte. En consideración a que una organización internacional es necesaria a una lengua internacional, el último congreso concedió oficialidad a la U. E. A. considerándola como la organización mundial de los esperantistas individuales.

3.ª Epoko * N.º 109 Juno * 1926

LA SUNO HISPANA

Organo de la hispanaj esperantistoj * Organo de los esperantistas españoles

Fondinto: AUGUSTO JIMENEZ LOIRA

Redakcio: Mar, 23 = VALENCIA

La Redakcio korektos la manuskriptojn laŭbezone, kaj la nepresitajn ĝi ne resendos

Direktoro: M. CAPLLIURE

ENHAVO: Raporto de la VIª Nacia Kongreso de Esperanto en Madrido.—Edinburgho de Karel Ĉapek.—Grava kaj Urĝa Alvoko!—18ª Universala Kongreso de Esperanto kaj Internacia Somera Universitato.

Raporto de la VIª Nacia Kongreso de Esperanto en Madrido

De la 30ª majo ĝis 6ª junio 1926 okazis en Madrido la VI.ª Nacia Kongreso de Esperanto. Ni kunvenis pli ol *kvarcent* kalkulante Asociojn, Grupojn, Korporaciojn, Akademiojn kaj gealiĝintojn. Post la sankta Diservo, kiun oferis Moŝta pastro Acevedo, sinjoro sekretario Moŝta pastro Mojado eldiris esperantan predikon pri la mistero de la Sanktega Tiunuo, kaj ĉiuj iris al la Reĝa Akademio de Medicino, kie estis okazonta la malferma kunsido de la VIª Nacia Kongreso de Esperanto kaj ceteraj laboraj kunsidoj. Prezidis la malferman kunsidon Moŝta Grafo de Vallellano, madrida urbestro, kiu plena je la patrujamo, kiu lin karakterizas, kaj perfekte komprenante la ideon de esperantismo, kiu celas disvastigi facilan, simplan, internaciam, helpan lingvon por ke ĉiuj loĝantoj de la planedo povu komuniki, kompreni kaj ami unu la alian, diris paroladon de tonoj tiel patrujaj kaj

Reseña del VI Congreso Nacional de Esperanto en Madrid

Del 30 de mayo al 6 de junio de 1926 tuvo lugar en Madrid el VI Congreso Nacional de Esperanto. Entre Asociaciones, Grupos, Corporaciones, Academias e individuos adheridos de ambos sexos nos hemos reunido más de *cuatrocientos*. Después de la santa Misa, en la que ofició el reverendo P. Acevedo, el señor Secretario P. Mojado predicó un sermón sobre el misterio de la Santísima Trinidad, e inmediatamente fuimos a la Real Academia de Medicina, donde se había de celebrar la Sesión de apertura del VI Congreso Nacional de Esperanto y demás sesiones de trabajo. Presidió la Sesión de Apertura el señor Conde de Vallellano, Alcalde de Madrid, quien lleno del patrio amor que le caracteriza, y comprendiendo perfectamente el ideal del Esperantismo, que es implantar una lengua auxiliar, internacional, fácil y sencilla para que todos los habitantes del planeta puedan

superegaj, ke ni bone povus konsideri tiel elokventan oratoron, kiel harditan pioniron de esperantismo; tial li estis kore aplaŭdata. Antaŭe la sekretario estis leginta la malferman paroladon de nia Prezidanto D-ro. Cortezo, kiu, klarigante simbole la kvin pintojn de nia *verda* stelo, kiujn li nomis Amo, Justeco, Paco, Laboro kaj Frateco, finis dirante: «Antaŭen, do, la epoko de submara navigacio, de aerflugado, de telefono, de fonografo, de telekomunikado kaj de aŭtomobilismo postulas komunikigan universalan lingvon kaj la atingo de tiu celo estas malpli fantazia kaj malverŝajna ol la konkiro de ĉiuj tiuj nekredeblaj progresoj pri kiuj prave vantas sin la nuna homaro». Post la parolado de S-ro. Urbestro, parolis la Reprezentantoj de Germanlando, Ĉeĥoslovakujo, Hispan-Ameriko, kaj diversaj regionoj de Hispanlando, ĉiuj esperante: tamen kelkaj ankaŭ iom parolis hispane pro tio ke, S-ro. Urbestro madrida kvankam korsentas esperantismon, ankoraŭ ne scipovas esperanton. La kunsido daŭris *du* horojn kaj fermiĝis meze de plej granda ordo kaj entuziasmo.

La lundon 31ª malfermas la kunsidon S-ro. Prezidanto kun ĉeesto de kvardekvin kongresanoj, kiuj poste plinombriĝis ĝis pli ol 150, el ĉiuj regionoj: komenciĝis legante proponon S-ro. Antono Giménez Verger, pri fondo de Esperantista Navigacia Kompanio sur bazo de akcioj da 100 pesetoj por akiri goeleton da *cent* tunoj, kun helpa motoro, kun la celo stabli komercon inter la havenoj de la mediteranea maro, uzante esperanton kiel lingvon, utiligante la Delegitojn de Universala Esperanto Asocio, adoptante kiel privatan flagon de la Kompanio tiun de Esperanto, kaj akceptante nur trionon da akciuloj ne esperantistaj. Oni prenis ĝin

comunicarse, entenderse y amarse, pronunció un discurso de tonos tan patrióticos y elevados, que bien pudiéramos considerar a tan elocuente orador como uno de los paladines más conspicuos del Esperantismo, siendo cordialmente aplaudido. Antes el Secretario había leído el Discurso de Apertura de nuestro Presidente, el Dr. Cortezo, el cual, explicando simbólicamente las cinco puntas de nuestra estrella *verde*, que él llamaba Amor, Justicia, Paz, Trabajo y Fraternidad, terminaba diciendo: «Adelante, pues la era de la navegación submarina, del vuelo aéreo, del teléfono, del fonógrafo, de la telecomunicación y del automovilismo, exige una lengua universal de comunicación, y la obtención de tal propósito es menos fantástica e inverosímil que la conquista de todos esos increíbles progresos con que se envanece justamente la humanidad de nuestros días». Después del discurso del señor Alcalde, empezaron a hablar los Representantes de Alemania, de Checoslovaquia, de Hispano-América y de las distintas regiones de España, todos en Esperanto; sin embargo, algunos hablaron algo también en Español, en atención a que el señor Alcalde de Madrid, aunque siente de corazón el Esperantismo, todavía no ha estudiado el Esperanto. La reunión duró *dos* horas, levantándose la sesión en medio del mayor orden y entusiasmo.

El lunes 31 abre la sesión el señor Presidente, con asistencia de cuarenta y cinco asambleístas, que luego fueron aumentando hasta pasar de 150, de todas las regiones, empezando por leer una proposición el señor Antonio Giménez Verger sobre la formación de una Compañía de Navegación Esperantista, a base de Acciones de 100 pesetas para adquirir una goleta de *cien* toneladas con motor auxiliar, con objeto de establecer el comercio con los puertos del Mediterráneo, valiéndose del Esperanto como lengua, utilizando los Delegados de Universala Esperanto Asocio, adoptando como bandera particular de la Compañía la del

en konsidero kaj interkonsentis ke speciala komisiono studu kaj informu pri tiu laŭdinda ideo, sed kies realigo postulas tempon kaj elementojn nune mankantajn.

Tuj oni paŝis pritrakti la tagordon, kaj la Prezidanto cedis la parolon al sinjoro Mangada, kiu faris mallongan resumon klarigante la kialon de la provizora organizo de Hispana Esperantista Asocio kun la celo voĉdonrajti en la internacia organizo de esperanto-movado, pro kio, tiel la regularo kiel la Direktanta Komitato havis saman provizoram karakteron ĝis kiam la Kongreso de Madrido balotos definitivajn regularon kaj komitaton, klarigante ke, ricevinte kelkajn modifojn de la kordovaj samideanoj kaj de nia antaŭ ne longe tro frue mortinta samideano kaj nelacigebla zaragoza propagandisto S-ro. Emilo Gaston, li estis interskribinta diritajn reformojn en deca loko, sed tial ke la esperantistoj el Kordovo estis prezentintaj projekton de nova regularo simpligita, kaj komprenante ke ĝi meritis esti konata kaj okaze de ĉies kontentigo kiel por la oratoro, alpaŝi al ĝia balotado, ŝparante tempon por alveni al ĉefa celo de la Kongreso, tio estas havi firman bazon de nia organizo, kun aprobo de la kongresanoj oni legis kaj aprobis ĝin kun malgravaj reformoj, tute disigante Esperantan Instituton de la ĝenerala regularo de la Asocio: intervenis en la diskutado diversaj oratoroj, montrantaj veran fratecon kaj komunajn kordezirojn.

Ĉar la dua punkto de la ĝenerala tagorgo estis la regularo de estontaj kongresoj, kaj tiu ĉi afero estas pritraktita ĝenerale de artikolo de la regularo de la

Esperanto, y admitiendo solamente un tercio de accionistas que no fueren esperantistas. Se tomó en consideración y se acordó que una Comisión al efecto estudie el informe acerca de esta idea plausible, pero cuya realización exige tiempo y elementos de que hoy se carece.

Inmediatamente se pasó a tratar el orden del día, concediendo el Presidente la palabra al señor Mangada, quien hizo un pequeño resumen explicando el por qué de la organización provisional de la Sociedad Española Esperantista (Hispana Esperanto Asocio, H. E. A.), a fin de tener voz y voto en la organización internacional del movimiento esperantista, razón por la cual tanto el Reglamento como la Directiva tenían el mismo carácter provisional hasta que la Asamblea o Congreso de Madrid votase el Reglamento y la Directiva definitivos, exponiendo que, recibidas algunas enmiendas de los esperantistas cordobeses, y de nuestro malogrado y recientemente fallecido *samideano* e infatigable propagandista zaragozano D. Emilio Gastón, había interpolado dichas enmiendas en el Reglamento provisional y los lugares correspondientes; pero que habiendo presentado los esperantistas de Córdoba un proyecto de nuevo Reglamento simplificado, y entendiendo merecía ser conocido para, si satisfacía a todos, como al orador, proceder a sn votación, ahorrando tiempo y llegando al objetivo principal de la Asamblea o Congreso, es decir, a tener la base firme de nuestra organización, previo el asentimiento de los asambleístas, se leyó y aprobó con ligeras enmiendas, y separando completamente el Instituto de Esperanto del Reglamento general de la Sociedad, habiendo intervenido en la discusión diversos oradores, revelándose una verdadera fraternidad y comunidad de anhelos.

Como el segundo punto del orden general en el del día era el Reglamento de los futuros congresos, y este asunto está tratado, aunque en general, por un

Asocio, oni decidis ke konsente kun ĝi agu la Direktanta Komitato.

Oni proponas ke estu konservata, kiel multvalora dokumento, la lasta skribaĵo de S-ro. Emilo Gaston, kiu pritraktas la modifojn al la regularo: ke oni malfermu Oran Libron en kiu postvivos mallongaj biografioj de tiuj mortintaj samideanoj, kiuj notinde distingiĝis en la organizaj kaj propagandaj laboroj de esperanto, kiel S-ro. Rikardo Codorníu, S-ro. Rafaelo de San Millán, S-ro. Trinidad Soriano, S-roj. Jiménez Loira, Novejarque, Benavente, k. t. p., kaj la juna David Maynar, kiu eksterordinare kontribuis al la sukceso de la Kunveno en Zaragozo: ke oni starigu Honoran Komitaton al kiu apartenos la hispanaj esperantistoj kiuj siavice estos eminentuloj pri scienco, literaturo kaj arto, kiel D-ro. Karolo M.ª Cortezo, S-ro. Leonardo Torres Quevedo, S-ro. Vincento Inglada Ors, kaj sinjoro Emilo Herrera, per kiuj ĝi restas jam ekfondita. S-ro. Karolo Henrique, reprezentanto de portugala esperantismo, salutas je ĝia nomo. Estis aprobate adresi al ĉiuj aliĝintaj Korporacioj dankan komunikaĵon: ankaŭ oni aprobis la himnon *Preĝo sub la verda standardo* versaĵo de D-ro. Zamenhof, muziko de S-ro. Jozefo Seva, kiel oficialan himnon de H. E. A.: Finiĝis la kunsido je la dektria. La resumo de la interkonsentoj estis:

I. Aprobi definitivan regularon per kiu devas sin regi nia Hispana Esperanto Asocio.

II. Ke la Direktanta Komitato decidos pri la dato de la proksima Kongreso kaj kiel ĝi devos disvolviĝi.

III. Malfermi Oran Libron kun nelongaj biografioj de la hispanaj esperantistaj apostoloj, kiuj heroe subtenis la idiomon de la paco, la amo kaj universala frateco.

IV. Starigi Honoran Komitaton ekregistrita hodiaŭ per la nomoj de S-roj. Karolo M.ª Cortezo, Leonardo Torres Que-

artículo del Reglamento de la Sociedad, se acordó que con arreglo a éste proceda la Junta Directiva.

Se propone que se conserve, como documento precioso, el último escrito de D. Emilio Gastón, que trata de las enmiendas al Reglamento; que se abra un libro de oro en que aparezcan las breves biografías de aquellos *samideanos* muertos, que se distinguieron notablemente en los trabajos de organización y propaganda del Esperanto, como D. Ricardo Codorníu, D. Rafael de San Millán, don Trinidad Soriano, señores Jiménez Loira, Novejarque, Benavente, etc., etc., y el joven David Maynar, que contribuyó de un modo extraordinario al éxito de la Asamblea de Zaragoza; que se constituya un Comité de Honor al que habrán de pertenecer los esperantistas españoles, que a la vez sean eminentes en las Ciencias, la Literatura y las Artes, como don Carlos M.ª Cortezo, D. Leonardo Torres Quevedo, D. Vicente Inglada Ors y don Emilio Herrera, con los que ya queda constituído en principio. El Sr. D. Carlos Henrique, representante del esperantismo portugués, saluda en nombre de éste. Fué aprobado dirigir a todas las Corporaciones adheridas una comunicación, dándoles las gracias; también se aprobó el *himno Plegaria bajo el estandarte verde*, letra de Zamenhof, música de D. José Seva, como oficial de H. E. A., levantándose la Sesión a las trece. El resumen de lo acordado fué:

I. Aprobar el Reglamento definitivo por el que se ha de regir nuestra Sociedad Española Esperantista.

II. Convinimos que la Directiva decida sobre la fecha del próximo Congreso y cómo ha de desarrollarse.

III. Hemos abierto un Libro de Oro con sucintas biografías de los Apóstoles Esperantistas Españoles que heroicamente sostuvieron el idioma de la paz, del amor y de la fraternidad universal.

IV. Se estableció el Comité de Honor encabezado hoy con los nombres de los Sres. D. Carlos M.ª Cortezo, D. Leonardo

vedo, Vincento Inglada kaj Emilo Herrera famaj esperantistoj kaj gloroj de nia patrujo.

V. Oni decidis saluti oficiale kaj danki ĉiujn Societojn, Instituciojn, k. t. p. kiuj aliĝis al la Kongreso aŭ sendis sian reprezentanton.

VI. Oni akceptis la himnon *Preĝo sub la verda standardo* de D-ro. Zamenhof, kiel oficialan himnon de H. E. A.

La mardon, 1ª de junio, oni malfermis kunsidon je 10,30 kun ĉeesto de granda nombro da kongresanoj, enirante tuj en la diskuton S roj. Soler, Mangada, Lunate, Piñó, Azorín, Prezidanto, Berger, Otaola, k. a., kio rezultigis unuaniman balotadon de Direktanta Komitato jene: *Prezidanto*, S-ro. Karolo M.ª Cortezo; *Vicprezidanto*, S-ro. Jozefo Perogordo; *Sekretario*, S-ro. Mariano Mojado kaj *Kasisto*, S-ro. Johano Carrasco, al kiuj aldoniĝos *du* voĉdonantoj po regiono el tiuj, kiuj leĝe starigis sian organizon kaj apartenas al H. E. A., kies voĉdonantoj estos elektataj de siaj respektivaj societoj.

Oni proponas kaj akceptas unuvoĉe danki al Unión-Radio kaj ceteraj radio send-stacioj de Hispanlando kiuj disaŭdigos Esperanton. S-ro. Inglada parolas pri germana revuo, kiu publikigas resumojn en Esperanto, eĉ formante apartan bultenon, rekomendante la abonon, kaj proponas dankesprimon al LA SUNO HISPANA, kiun la Prezidanto ampleksigas al ĉiuj naciaj esperantistaj revuoj: unuvoĉe estis akceptita tiu dankesprimo. Tuj oni alpaŝis pritrakti la fondon de Instituto de Esperanto, kreskante diskuto ĉu oni devas legi po artikoloj tiujn de la provizora regularo, kiuj koncernas la Instituton, aŭ legi novajn bazojn prezentitajn de sinjoro Azorín, el Kordovo; subtenas unuan vidpunkton S-ro. Inglada kaj oni decidas definitive legi po artikoloj; tiel oni faras, kaj leginte la 15ªⁿ paragrafon de la provizora Regularo, kiu pritraktas ĝenerale

Torres Quevedo, D. Vicente Inglada y D. Emilio Herrera, ilustres esperantistas y glorias de nuestra Patria.

V. Se decidió saludar oficialmente y dar las gracias a cuantas Sociedades, Instituciones, etc., etc., se hayan adherido al Congreso o hayan mandado su representación.

VI. Se aceptó el himno *Preĝo sub la verda Standardo* del Sr. Zamenhof como oficial de H. E. A.

El martes, 1.º de junio, se abrió la Sesión a las 10'30, con asistencia de gran número de congresistas, entrando inmediatamente en la discusión los señores Soler, Mangada, Lunate, Piñó, Azorín, Presidente, Berger, Otaola, etc., etc., dando como resultado la votación por unanimidad de la Directiva en la forma siguiente: *Presidente*, D. Carlos M.ª Cortezo; *Vicepresidente*, D. José Perogordo; *Secretario*, D. Mariano Mojado y *Tesorero*, D. Juan Carrasco, a los que se sumarán *dos* Vocales por región de las que tengan establecidas legalmente su organización y pertenezcan a H. E. A., cuyos vocales serán elegidos por sus respectivas sociedades.

Se propone y acepta por unanimidad dar las gracias a Unión Radio y demás estaciones radio-difusoras de España que propaguen el Esperanto. El señor Inglada habla acerca de una revista alemana que publica resúmenes en Esperanto, y hasta formando boletín aparte, recomendando la suscripción y proponiendo un voto de gracias a LA SUNO HISPANA, que el Presidente amplía a todas las demás revistas Esperantistas Españolas, siendo aceptado por unanimidad dicho voto de gracias. Inmediatamente se pasó a tratar de la formación del Instituto de Esperanto, surgiendo una discusión por si se ha de leer artículo por artículo los del Reglamento provisional, que conciernen al Instituto, o de dar lectura a unas nuevas bases que presenta el señor Azorín de Córdoba, manteniendo el primer punto de vista el señor Inglada, decidiéndose

la celon de la Instituto kaj ĝian organizon, estas aprobita kun kelkaj ŝanĝoj, post diskutado, kiun partoprenas multaj kongresanoj; kaj fine oni deklaras, ke la virinoj havas saman rajton ol la viroj en nia organizado, sekve de demando farita de F-ino. Sara Maynar, kaj oni finas la kunsidon je la dektria. Resume, ĉio decidita estas la jeno:

I. Oni voĉdonis pri elekto de la Direktanta Komitato, kaj estis elektitaj la jenaj sinjoroj: *Prezidanto*, S-ro. Karolo M.ª Cortezo; *Vicprezidauto*, S-ro. Jozefo Perogordo; *Sekretario*, S-ro. Mariano Mojado; *Kasisto*, S-ro. Johano Carrasco, kaj *du* voĉdonantoj po ĉiu regiona fako esperantista leĝe starigita, voĉdonantoj kiuj estos elektataj de siaj koncernaj Organizaĵoj.

II. Estis decidite prezenti dankvoĉdonon al *Unión-Radio* kaj aliaj sendstacioj de Hispanujo, kiuj favoras la propagandon de nia idiomo.

III. Oni aprobis la ĝeneralajn bazojn de Hispana Instituto de Esperanto.

IV. Oni aprobis la difinon de Komitato por studi la proponon de S-ro. Giménez Verger.

Tiun saman tagon okazis la oficiala akcepto je la honoro de la kongresanoj ĉe la Madrida Urbestrejo, kie regis vera malŝparo de entuziasmo, ordo kaj frateco tra ĝiaj luksegaj salonoj; ĉio prezidita de S-ro. Urbestro, gajigita de l' fortepiano, agrabligita de sufiĉega kaj bongusta lunĉo, kaj kronita de la esperantista himno kaj la Regionaj Kantoj, bonluditaj de la Ĥoristaro de l' granda muzikdirektoro Benedito; neniam malaperos el nia memoro festakcepto tiel fantazia, kiel tiu per kiu nin regalis la Madrida Urbestraro.

Merkredon, 2ª junio, oni malfermis la trian kunsidon kun multenombra ĉe-

en definitiva por leer artículo por artículo; así se hace, y leído el artículo 15 del Reglamento provisional, que trata en general del objeto del Instituto y de su formación, se aprueba con algunas enmiendas, después de discusión en que participan varios congresistas; y, finalmente, se hace presente que las mujeres tienen iguales derechos que los hombres en nuestra organización, en virtud de una pregunta hecha por la Srta. Sara Maynar, levantándose la Sesión a las trece. En suma, lo acordado fué lo siguiente:

I. Se votó la elección de la Junta Directiva, recayendo sobre los siguientes señores: *Presidente*, D. Carlos M.ª Cortezo; *Vicepresidente*, D. José Perogordo; *Secretario*, D. Mariano Mojado; *Tesorero*, D. Juan Carrasco, y *dos* Vocales por cada sección regional esperantista legalmente constituída, vocales que elegirán las mismas secciones respectivas.

II. Se decidió dar un voto de gracias a Unión-Radio y demás radio-emisoras de España, que favorecen la propaganda de nuestro idioma.

III. Se aprobaron las bases generales del Instituto Español de Esperanto.

IV. Se aprobó el nombramiento de una Comisión que estudie la proposición del señor Giménez Verger.

Este mismo día se verificó la recepción oficial que dió en honor de los congresistas el Ayuntamiento de Madrid, en la cual hubo un verdadero derroche de entusiasmo, de orden y de fraternidad en aquellos brillantes salones; todo presidido por el señor Alcalde, amenizado por el piano, fortalecido por un abundantísimo y suculento *lunch*, y coronado por el himno esperantista y los Cantos Regionales, entonados por la Masa Coral del gran Benedito; jamás se borrará de nuestra memoria un recibimiento tan fantástico como el que nos hizo el Ayuntamiento de Madrid.

El miércoles, día 2, se abre la tercera Sesión, con numerosa asistencia de repre-

esto de reprezentantoj de Asocioj kaj Grupoj esperantistaj.

S-ro. Prezidanto proponas, kaj estas unuanime aprobita, ke oni nomu Honora Prezidanto de niaj esperantistas Kongresoj la Ministron de Publika Instruado en Hispanujo; ke oni starigu Komitaton por dankviziti S-ron. Urbestron de Madrido, pro liaj multaj favoroj, kaj ke oni akceptu kiel honoran Membron de nia Asocio, S ron. Markizon de la Vega Inclán, Reĝa Delegito por Turismó en Hispanujo, pro lia helpo al nia afero.

Parolas S ro. Santamarina, delegito de l' Polica Directoro el Barcelono, kiu favoras la propagandon de Esperanto kaj ordonis ĝian lernadon al siaj subuloj, pro kio la Kongreso decidas danki la diritan ĉefon.

Poste oni eniras en diskutadon pri starigo de Instituto de Esperanto, kaj S-ro. Mangada proponas finigi la diskuton, ĉar la bazoj estas jam aprobitaj, lasante al tiuj, kiuj devas formi la diritan organismon, plenan liberecon por ĉio kio estos necesa por ĝia funkciado. Tamen oni daŭrigas longan diskutadon, ĉar sinjoro Inglada opinias ke estas necese diskuti artikolon post artikolo; sed submetita je voĉdonado la propono de sinjoro Mangada, ĝi estis aprobata, kaj oni alpaŝis pritrakti la eksperimenton de Eccles, pri kiu la opinioj aperis unuanimaj, konsentinte pri la neceseco lernigi Esperanton ne nur ĉe la Naciaj Lernejoj, sed ankaŭ ĉe la Gimnazioj, Normalaj kaj Komercaj Lernejoj, Universitatoj, Specialaj Lernejoj por Limgardistoj, Doganistoj kaj similaj, ktp.

S-ro. Rocamora prezentas proponon por ke estu Hispanujo la kunvokanto pri Internacia Kunvenego, kiu, simile al tiu kiu starigis la metran decimalan sistemon, starigu la lernadon de Esperanto. Oni akceptas kaj voĉdonas ĝin favore.

Post tio la Prezidanto proponas ke oni starigu premion da 1.000 pesetoj, difinota al tiu kiu prezentos, en la venonta

sentantes de Sociedades y Grupos Esperantistas.

Propone el señor Presidente y se aprueba por unanimidad, que se nombre Presidente Honorario de nuestros Congresos Esperantistas al Ministro de Instrucción Pública en España; que se designe una Comisión para dar gracias al señor Alcalde de Madrid por sus múltiples favores, y que se nombre Socio Honorario al señor Marqués de la Vega Inclán, Delegado regio del Turismo en España, por su apoyo a nuestra causa.

Habla el Sr. Santamarina, delegado del Director de Policía de Barcelona, quien favorece la propaganda del Esperanto, y tiene dispuesto se enseñe a sus subordinados, por lo cual el Congreso decide dar las gracias a dicho jefe.

Seguidamente se entra en la discusión de la formación del Instituto de Esperanto, proponiendo el Sr. Mangada dar por terminada la discusión, puesto que las bases ya han sido aprobadas, dejando a los que hayan de componer el referido organismo amplia libertad para cuanto sea preciso sobre la marcha del mismo. Se promueve una larga discusión, por entender el Sr. Inglada que precisaba seguir la discusión artículo por artículo; pero sometida a votación la proposición del Sr. Mangada, fué aprobada, pasándose a tratar del experimento de Eccles, acerca del cual la opinión se mostró unánime, comprendiendo la necesidad de que no solamente se enseñe el Esperanto en las escuelas Nacionales, sino también en los Institutos, Normales, Escuelas de Comercio, Universidades, Colegio de Carabineros, Aduanas y Similares, etc., etc.

El Sr. Rocamora presenta una proposición para que España convoque una Convención internacional que, a semejanza de la que estableció el sistema métrico decimal, establezca la enseñanza del Esperanto. Se acepta y vota favorablemente.

A continuación el Presidente propone la conveniencia de establecer un premio de 1.000 pesetas para el que en el pró-

Kongreso (kiu okazos kiam la Komitato decidos), la plej bonan tradukon de la Unua Parto de *Kiĥoto*, aldonante sinjoro Maraury ke, je la nomo de nekonata samideano, li aldonas 500 pesetojn al la nomitaj 1.000, kaj estas starigita tiu premio da 1.500 pesetoj, celante pligrandigi tiun kvanton kiel eble plej multe.

Sekve de tiu kunsido restis unuanime aprobitaj la jenaj konkludoj:

I. Nomi Honora Prezidanto de niaj Kongresoj S-ron. Ministron de Publika Instruado de Hispanujo; Komitaton por dankviziti S-ron. Urbestron, kaj Honora Membro S-ron. Markizon de la Vega Inclán.

II. Akcepti la starigon de Hispana Instituto de Esperanto, donante plenan konfidon al la personoj kiu devas regi tiun organismon, pri ĉio, kio koncernos je ekzamenoj, livero de diplomoj, kaj aliaj aferoj.

III. Peti al la Ministro de Publika Instruado ke li pretigu ordonon, deklarante deviga ĉe la Oficialaj Centrlernejoj la lernadon de Esperanto.

IV. Interesigi ankaŭ la Registaron por ke ĝi aranĝu Kunvokon por Internacia Kunvenego, kiu, simile al tio kio okazis en Francujo, rilate al la metra decimala sistemo, solvos la problemon pri la universaleco de Esperanto.

V. Fondi premion da 1.500 pesetoj por tiu, kiu en la venonta Kongreso prezentos la plej bonan tradukon en Esperanto de la Unua Parto de *Kiĥoto*.

VI. Alporti florkronon ĉe la monumento Cervantes, kiel pruvon de nia ĉiamdaŭra aliĝo al la hispana lingvo.

Dum tiu tago oni vizitis *Unión-Radio*, al kiu nia afero tiom ŝuldas pro la helpo al la propagando de nia lingvo kaj idealo. Tie, per la mikrofono, ni komunikis nian entuziasmon al la tutmonda aŭdantaro, kaj certe en la oreloj de sennombraj Radio-aŭdantoj vibris la klarigoj la aplaŭ-

ximo Congreso (que tendrá lugar cuando decida el Comité), presente la mejor traducción de la Primera Parte del *Quijote*, agregando el Sr. Maraury, que en nombre de un desconocido *samideano* ofrecía 500 pesetas para sumarlas a las 1.000; quedando constituído dicho premio de 1.500 pesetas, sin perjuicio de procurar aumentarlo en la forma posible.

Como consecuencia de esta Sesión se aprobaron por unanimidad las siguientes conclusiones:

I. Nombrar Presidente Honorario de nuestros Congresos al Ministro de Instrucción Pública de España; una Comisión para dar gracias al señor Alcalde y nombrar Socio Honorario al señor Marqués de la Vega Inclán.

II. Dar por constituído el Instituto Español de Esperanto, otorgando un voto de confianza a las personas que han de dirigir dicho organismo, por cuanto hace referencia a exámenes, expedición de Títulos y demás.

III. Solicitar del Ministro de Instrucción Pública dicte une disposición declarando obligatorio en los Centros Oficiales el estudio del Esperanto.

IV. Interesar, asimismo, de los Poderes Públicos la Convocatoria de una Convención Internacional que, a semejanza de lo ocurrido en Francia con respecto al sistema métrico decimal, resuelva el problema de la universalidad del Esperanto.

V. Instituir un premio de 1.500 pesetas para el que en el próximo Congreso presente la mejor traducción al Esperanto de la Primera Parte del *Quijote*.

VI. Depositar una corona en el monumento de Cervantes, como testimonio de nuestra inquebrantable adhesión a la lengua Española.

En este día se hizo una visita a *Unión Radio*, a quien tanto debe nuestra causa para la propaganda de nuestra lengua y de nuestro ideal. Allí, por medio del micrófono, hicimos testigos auriculares de nuestro entusiasmo a todo el mundo, y seguramente en los oídos de innumera-

doj kaj la ĥuraoj de tiom da heroldoj, kiom havas en Hispanujo la Esperanta idealo. Eĉ stare ni ne povis esti en tiu grandega Salono por Radiosendo, kaj multaj samideanoj estis devigataj resti for. La amo, la justeco, la paco, la laboro kaj la frateco, pri kiuj estis parolinta nia Prezidanto, estis en tiu momento kuniĝintaj por montri al la tuta mondo nian entuziasmon, kaj fari elmontron de nia granda dankemo pro la netaksebla servo ricevita de *Unión Radio*. La parolisto, sinjoro Medina, klerega homo, aldonis decan finon al ĉio, kio signifas la idealo de Esperantismo, kaj baldaŭ li estos ankaŭ alia pioniro de Esperanto.

La 6an de junio, sub la prezido de S-ro. Ministro de Publika Instruado, kun ĉeesto de proksimume *ducent dudekkvin* partoprenantoj, komenciĝis la Ferma Kunsido per legado de la aliĝo de Germana Esperanto-Asocio al nia VIa Nacia Kongreso de Esperanto; tuje estis legata la frata kaj patrujama adiaŭo de la Reprezentantaro de la Subkomitato por Barcelono kaj Katalunlando, kiu salutis ĉiujn per la plej sincera estimo; poste sinjoro Vincento Alonso, vere kortuŝita, rememoris la batalintojn por Esperantismo, kiuj nin antaŭiris en la propagando de Esperanto; deziris al ĉiuj ĉeestantoj feliĉan revenon en iliajn hejmojn, kaj rimarkigis la fervorecon de la esperantistoj el Cheste, ĉiuj modestaj laboristoj el humila societklaso. La reprezentanton de la Ĝenerala Direkcio pri Komunikaĵoj, sinjoro Soler Valls, faris diversajn petojn, resendotajn al tiu Ĝenerala Direkcio. La Sekretario legis la Konkludojn de la Kongreso, antaŭiritaj de historia antaŭparolo. Poste leviĝis por paroli la Prezidanto, S-ro. Cortezo, meze de kvazaŭtondra aplaŭdado; li rimarkigis per ĝustaj trajtoj la esperantan idealon kaj la eksperimenton de Eccles, kaj pruvis kiom trafa estis tiu originala provo, petante S-ron. Ministron, ke li turnu sian atenton al ĝi kaj samtempe al aliaj gravaj problemoj pri

bles Radio-oyentes vibrarían las explicaciones, los aplausos y los vivas de tantos heraldos como tiene en España la causa del Esperanto. No se cabía de pie en aquel inmenso Salón de Estudio, y muchos tuvieron que quedarse fuera. El amor, la justicia, la paz, el trabajo y la fraternidad de que había hablado nuestro Presidente, estaban en aquel momento reunidas para manifestar al mundo entero nuestro entusiasmo, y dar testimonio de lo mucho que estimamos el inmenso servicio de *Unión Radio*. El locutor, señor Medina, hombre de inmensa capacidad, puso un remate adecuado a todo lo que representa el ideal del Esperantismo, y dentro de muy poco él será también un portavoz del Esperanto.

El día 6, y bajo la Presidencia del señor Ministro de Instrucción Pública, y con unos *doscientos veinticinco* asistentes, se empezó la Sesión de Clausura con la lectura de la adhesión de la Sociedad Esperantista Alemana al VI Congreso Nacional de Esperanto; a continuación se dió lectura de la despedida fraternal y patriótica de la Representación del Subcomité para Barcelona y Cataluña, saludando a todos con el afecto más sincero; después D. Vicente Alonso, verdaderamente conmovido, recordó a los campeones del Esperantismo, que nos han precedido en la propaganda del Esperanto; deseó a todos los presentes un feliz retorno a sus hogares, e hizo resaltar el entusiasmo de los esperantistas de Cheste, todos modestos trabajadores de humilde estado. El representante de la Dirección General de Comunicaciones, Sr. Soler Valls, hizo varias peticiones, que se han de elevar a dicha Dirección General. El Secretario leyó las Conclusiones del Congreso, precedidas de un preámbulo histórico. Luego se levantó a hablar el Presidente señor Cortezo en medio de atronadores aplausos, quien hizo resaltar con gran precisión el ideal esperantista y el experimento de Eccles, demostrando lo acertado de tan original ensayo, y rogando al señor Ministro fijase su aten-

Esperantismo. Fine parolas S-ro. Ministro de Publika Instruado, dirante ke li venis por reprezenti la Registaron, konvinkita pri tio ke Esperanto estas elmontro pri kulturo;—ke kvankam li ne scias la lingvon, li vidas ke ĝi estas logika sistemo, perfekta kaj senescepta, kio estas lia idealo pri ĉiu scienca problemo, kaj li promesas lerni ĝin; ke la lingva sistemo estas mirinda, preta por universala interkomunikiĝo, kiu nuligos la interspacon, ne nur favore al la vojaĝoj, la turismo kaj similaj, sed ankaŭ de la scienca vidpunkto, reprezentante saman rolon al Latina lingvo en la Mezepoko, kiam ĝi multege kunhelpis la tiutempan progresadon; li prezentas la esperantismon kiel belan atingeblan idealon kaj promesas atentege ĝin studi, anoncante jam nun, ke ni konsideru ke estos konsentitaj laŭeble ĉiuj niaj petoj; kaj post stariĝo kaj aŭskultado de la himno *Preĝo sub la verda Standardo*, oni fermas la kunsidon.

Tuj poste iris ĉiuj respektplene por demeti florkronon ĉe la Cesvantes'a Monumento, kiel oferdonon al la reprezentanton de la Hispana lingvaĵo; tie sinjoro Mangada legis hispane kaj esperante paroladon de S-ro. Cortezo por laŭdegi la gloron de Cervantes kaj de la lingvo hispana.

Fine kunvenis la tribunalo por ekzamenoj, komencante tiujn, kiuj devas okazi dum la sekvantaj tagoj.

Madrido, la 8an de junio 1926a.—*La Sekretario*, MARIANO MOJADO, *Pastro.*

ción sobre él, a la vez que sobre otros importantes problemas del Esperantismo. Habla, por fin, el señor Ministro de Instrucción Pública, y dice que iba en representación del Gobierno, convencido de que el Esperanto es una manifestación de la cultura; que aunque no sabía la lengua, veía que es un sistema lógico, perfecto y sin excepciones, que era su ideal en toda cuestión científica, prometiendo estudiarla; que el sistema de la lengua es admirable, sirviendo de medio de intercomunicación universal, anulando las distancias, no sólo en favor de los viajes, del turismo y demás, sino también en el terreno científico, viniendo a representar lo que el Latín en la Edad Media, que tanto contribuyó para el progreso de aquellos tiempos; presenta al Esperantismo como un bello ideal asequible, y promete estudiarlo con detenimiento, anunciando anticipadamente que consideremos ya como otorgado todo lo que pueda ser concedido; y habiendo escuchado de pie el himno *Preĝos ub la verda Standardo*, se levantó la Sesión.

A continuación marcharon todos con el debido respeto a depositar una corona sobre el Monumento de Cervantes, como representante del habla Española; allí el señor Mangada leyó en español y en esperanto un discurso del señor Cortezo, en el que se ensalzaban las glorias de Cervantes y del habla española.

Después se reunió el tribunal de exámenes, dando principio a los que se han de verificar en estos días.

Madrid, a 8 de junio de 1926.—*El Secretario*, MARIANO MOJADO, *Pbro.*

En el número próximo se continuará la reseña del VI Congreso Nacional de Esperanto, con detalles de las excursiones, visitas y reproducción literal del sermón que predicó D. Mariano Mojado en la Iglesia Pontificia.

EDINBURGHO

DE KAREL ĈAPEK, el libro: Leteroj el Anglujo, tradukita el ĉeha lingvo de H. T.

Nun al nordo! Pasas graflandoj post graflandoj, sur unu kuŝas bovinoj, alie sin paŝtas ŝafoj, alie ĉevaloj kaj alie ankaŭ nur korvoj. Aperas la griza maro, ŝtonegoj kaj marĉoj, malaperas la vivantaj bariloj, ili estas anstataŭitaj per ŝtonaj muretoj. Ŝtonaj muretoj, ŝtonaj vilaĝetoj, ŝtonaj urboj, malantaŭe de la rivero Tweed estas ŝtona lando.

Mr. Bone estas prava, se li diras: Edinburgho estas la plej bela urbo de la mondo! Edinburgho estas bela, ŝtone griza kaj rimarkinda. Kie aliloke fluas rivero aŭ rapidas fervoroj estas unuflanke antikva urbo, aliflanke novaj stratoj, larĝaj kiel nenie, ĉiu ekvido montras statuon aŭ preĝejon kaj en la antikva parto altaj katedraloj kiajn oni ne vidas en Anglujo. Kaj tolaĵo sur stangetoj flugetas en la stratoj kiel flagoj de ĉiuj nacioj, tio ankaŭ ne estas videbla en Anglujo, kaj malpuraj, ruĝharaj infanoj en la stratoj tion ankaŭ oni ne vidas en Anglujo, kaj forĝistoj, lignaĵistoj kaj diversaj onkloj en strangaj stratetoj, dikaj, malfrizitaj avulinoj kiuj ankaŭ ne ekzistas en Anglujo, la homoj tie ĉi aspektas kiel ĉe ni aŭ en Napoli.

Vi mirus, tie ĉi la domoj posedas kamenojn en la fasado kiel turoj, tio ne ekzistas en la tuta mondo nur en Edinburgho. Kaj la urbo estas situata sur montetoj; se vi rapidas ien, tuj antaŭ viaj piedoj estas profunda verda kavo kaj bela rivero malsupren, vi daŭrigas la promenadon kaj tuj super via kapo estas strato sur ponto kiel en Ĝenova, poste vi venas al placo, tute ronda kiel en Parizo, ĉiam vi povas miri. Se vi penetras en la parlamenton vi vidas amasojn da advokatoj

EDIMBURGO

POR KAREL ĈAPEK, del libro: Cartas de Inglaterra, traducido del idioma tcheco por H. T.

¡Ahora, al Norte! Pasan condados tras condados; en uno, yacen vacas; en otro, pacen carneros; en otro lado, caballos, y todavía, en otro, sólo cuervos.

Aparece el mar gris, rocas y charcas; desaparecen los cercados vivos, que son sustituídos por muretes de piedra. Muretes de piedra, pueblecillos de piedra, ciudades de piedra; detrás del río Tweed, hay un país de piedra.

Mr. Bone tiene razón cuando dice: «Edimburgo es la ciudad más hermosa del mundo». Edimburgo es bella, gris como la piedra y muy notable. Donde en otra parte fluye un río o corre una línea férrea, hay aquí, a un lado, la ciudad antigua y, al otro lado, calles nuevas, anchas como en ninguna otra parte; cada punto de vista muestra una estatua o una iglesia, y en la parte antigua altas catedrales cual no se ven en Inglaterra. La ropa, tendida sobre puntales, revolotea en las calles, como banderas de todas las naciones; lo cual tampoco se ve en Inglaterra, y sucios niños de rojos cabellos, que tampoco se pueden ver en Inglaterra, y herreros, carpinteros y diferentes tíos en extrañas callejuelas; gruesas despeinadas abuelas, que tampoco existen en Inglaterra; los hombres aquí tienen aspecto como entre nosotros o en Nápoles.

Os admiraríais: aquí, las casas tienen chimeneas en las fachadas como torres; esto no existe en todo el mundo: sólo en Edimburgo. Y la ciudad está situada sobre colinas; si vais hacia algún sitio, en seguida, ante vuestros pies, se encuentra una verde y profunda cavidad y un hermoso río que corre hacia abajo; continuáis vuestro paseo y, al momento, por encima de vuestra cabeza, hay una calle sobre un puente, como en Génova; después, llegáis a una plaza completamente

kun perukoj, kun du vostetoj sur la dorso kiel antaŭ kelkaj centjaroj. Sed vi rapidas por rigardi la kastelon, kiu tiel pentrinde staras sur malrekta ŝtonego vi renkontas dumvoje tutan kapelon de sakofajfistoj kun kompanio, montaranoj kiuj portas pantalonojn kaj kvadritan plaidon kaj ĉapojn kun rubandetoj, sed la sakofajfistoj havas jupetojn ruĝajn kaj nigrajn kaj sur ili sakojn el kaproledo kaj fajfas blekan kaj ekscitan kanton, akompanatan de tuta kapelo de tamburistoj, la tamburiloj flugas super la kapoj de la tamburistoj, sin turnas, saltas en stranga negrodanco, la sakofajfistoj blekas militokanton kaj promenas sur la esplanado de la kastelo kun nudaj genuoj en malgranda paŝeto kiel baletodancistino. Bum kaj bum la tamburiloj pli rapide turnas, superflugas kaj foje de tio estas funebra marŝo, la sakofajfistoj fajfas senfinan, malrapidan melodion, la montaranoj staras senmove, post ili la kastelo de la skotaj reĝoj kaj ankoraŭ iomete post ili la tuta sanga kaj terura historio de tiu-ĉi lando. Bum kaj bum la tamburiloj dancas super la kapojn sovaĝan kaj artan dancon, tie-ĉi la muziko restis spektaklo kiel en antikva tempo, la sakofajfistoj fiere aspektas kiel se ili dancus en la frenezeco de malpacienco al la batalo.

Alia lando aliaj homoj. Estas provinco, sed momumentala, la lando pli malriĉa sed fortika, brunruĝa kaj stranga tipo de homo, sed la knabinetoj pli beletaj ol en Anglujo, belaj infanoj kun malpura nazo, la vivomaniero vasta kaj firma super ĉio kalvinismo. Mia animo! tie-ĉi treege plaĉas al mi, kaj por ĝojigi vin mi donacas al vi peceton de la maro ĉe Leith kaj Newhaven, malvarma ŝtala maro, kaj bluajn konkojn por memorigo kaj saluton de la fiŝkaptistobarkoj kaj ankoraŭ mi aldonas al vi la tutan antikvan urbe-

redonda, como en París: siempre podéis admiraros. Si penetráis en el Parlamento, veréis muchedumbre de abogados con pelucas, con dos colitas sobre la espalda, como hace algunos siglos. Si os apresuráis para mirar el castillo, que tan pintoresco se asienta sobre una quebrada roca, encontraréis en el camino toda una capilla de gaiteros con su compañía, montañeses que llevan pantalones y capa a cuadros, y gorras con cintitas, pues los gaiteros llevan faldillas rojas y negras, sobre ellas las gaitas de piel de macho cabrío y van tocando cantos silvestres y excitantes acompañados de una completa capilla de tamborileros; los palillos vuelan por encima de las cabezas de los tamborileros, se revuelven, saltan en extraña danza de negros; los gaiteros rugen un canto militar y pasean por la explanada del castillo con las rodillas desnudas, a pasitos cortos, como una bailarina. Bum y bum, los palillos, más rápidamente, giran y vuelan hacia arriba, y a veces de esto resulta una marcha fúnebre; los gaiteros silban, interminable, lenta melodía; los montañeses se detienen inmóviles; detrás de ellos el castillo de los reyes escoceses y, todavía algo más atrás de ellos, toda la sangrienta y terrible historia de este país. Bum y bum, los palillos bailan sobre las cabezas salvaje y artística danza; aquí la música ha quedado un espectáculo como en los tiempos antiguos; los gaiteros se muestran orgullosos, como si bailaran en la locura de la impaciencia por la batalla.

Otro país, otros hombres. Es una provincia, pero monumental; el país más pobre, pero vigoroso, moreno-rojo y extraño tipo de hombre, pero las muchachitas son más bonitas que en Inglaterra; hermosos niños con sucia nariz; la manera de vivir, amplia y firme, sobre todo el calvinismo. ¡Alma mía! Esto me gusta muchísimo y, para alegraros, voy a regalaros un pedacito de mar cerca de Leith y Newhaven, helado mar de acero, y conchas azules para recuerdo y saludo de las barcas de pescadores, y todavía os

ton Stiling kun kastelo de skotaj reĝoj; se vi staras antaŭ la kastelo apud malnova kanono, vi havas en viaj manoj la ŝlosilon por la skota montaro; ĉu ni iros tien?

Antaŭ la kastelo kuras baletodancistino kun pikilo kaj en kvadrita kitelo; dek paŝojn kontraŭ la pordego, dek paŝojn reen, atentu! parado! apud la piedo la batalilo, la baletodancistino skuas la jupetojn kaj redancas. En la sudo la batalokampo de Roberto Bruces, en la nordo la blua montaro, malsupren en verda herbejo sin turnas la rivero Forth tiamaniere kiel nenie en la mondo, sed bela kaj ĝojiganta.

añado toda la antigua pequeña ciudad de Stiling, con su castillo de los reyes escoceses; si os detenéis delante del castillo, junto a un viejo cañón, tendréis en vuestras manos la llave de la cordillera escocesa: ¿iremos allí?

Por delante del castillo corre una bailarina con una pica y blusa a cuadros: diez pasos de frente al portal, diez pasos atrás, ¡atención!, ¡parada!, con la pica a los pies, la bailarina sacude las faldillas y baila de nuevo.

Al Sur, el campo de batalla de Roberto Bruces; al Norte, la cordillera azul; hacia abajo, en un verde prado, se revuelve el río Forth como en ninguna otra parte del mundo, pero hermoso y regocijante.

GRAVA KAJ URĜA ALVOKO!

Tutmonda Porblindula Ekspozicio dum la Printempo en Nov Jorko ka aliaj Gravaj Urboj de Usono

Dezirante havi specialan Esperanto-angulon blindulan en nia Tutmonda Porblindula Ekspozicio, kiu okazos dum aprilo-majo en Nov-Jorko, ni decidis peti ĉiujn samideanojn vigle helpi nin por montri ke eĉ ĉe la blinduloj nia movado forte progresas.

Ni petas do ĉiujn samideanojn sendi al ni porblindulaĵojn Esperantajn kaj nacilingvajn, sed nepre menciante sur la kovriloj: «Esperanto-servo». Se ni sukcesos ekhavi multajn blindulaĵojn per la fervora Esperantistaro, ni certe konvinkos la lokajn, jam favoremajn, gravajn Porblindulajn Asociojn pri la utileco kaj tuja praktikeco de Esperanto.

Ni petas tre serioze sendi al ni nur blindulaĵojn, kaj ne simple Esperantaĵojn, kiuj ne havas rilaton al la blindularo.

EXPOSICIÓN MUNDIAL PRO-CIEGOS,

durante la Primavera, en Nueva-York y otras importantes ciudades de los Estados Unidos

Deseando tener una Sección Esperantista especial para ciegos en nuestra Exposición mundial Pro-ciegos, que tendrá lugar durante abril-mayo en Nueva-York, hemos decidido pedir a todos los correligionarios que nos ayuden para indicar que, hasta entre los ciegos, nuestro movimiento progresa fuertemente.

Pedimos, pues, a todos ellos, que nos envíen escritos para ciegos en Esperanto o en lenguas naturales, pero mencionando, indispensablemente, en la cubierta: «Esperanto-servo» (servicio de Esperanto). Si conseguimos tener muchas cosas para ciegos por medio de los celosos Esperantistas, convenceremos ciertamente a los locales, a los ya propicios, a las importantes Asociaciones Pro-ciegos, sobre la utilidad e inmediata práctica del Esperanto.

Pedimos, muy formalmente, que nos envíen cosas para ciegos y no simplemente Esperantistas que no tengan relación con los ciegos.

Niaflanke ni promesas uzi kiel oble plej ofte viajn sendaĵojn por nia propagando inter la blinduloj kaj post la ekspozicio transdonos ilin al la loka Blindula Muzeo por la starigo de Esperanta-Fako.

La Esperantistoj ofe aŭdas pri la diversaj petoj sendi Esperantaĵojn por propagando, sed ili ne subtenas la petantojn, ĉar ili ne scias kion sendi... Ĉi tie... *la vojo estas tre klara kaj rekta, kaj tre difinita;* helpi la blindulojn per Esperanto. Per tio ni volas montri ankaŭ ke almedaŭ rilate Esperanto, la blinduloj povas plibone antaŭvidi ol tiuj kiuj havas okulojn. Kaj dum la ekspozicio sur la Esperanto blindula angulo estos devizo:

«Kiu havas la okulon por vidi vidu! Vidu la progreson kaj utilon de Esperanto por blinduloj!»

Do, sendu al ni tuj ĉiuspecajn naciajn kaj internaciajn blindulaĵojn kaj precizajn informojn kaj statistikojn pri la blindula stato via, pri viaj bezonoj, mankoj sukcesoj kaj ĝenerale pri la porblindula movado en via lando kaj, se eble, ankaŭ en aliaj landoj.

Ni petas vin treege atentigi la aferon kaj peni inter viaj samideanoj kaj amikoj forte propagandi nian ekspozicion por energie subteni nian Esperantan angulon, kaj presigi nian alvokon en viaj Esperantaj gazetoj.

La rezultoj de nia sukceso povas esti tre gravaj, ĉar la blindulaj Asocioj kaj nia Mondunuiĝo havas tre grandan simpation kaj atenton de la tuta usona publiko.

Laŭ nia opinio tio estas eble la sola vojo por kapti la atenton de la usonanoj por nia afero, kaj trabati ilian indiferenteco por la internacia lingvo.

De nuestra parte, prometemos usar lo más frecuentemente posible vuestros envíos para nuestra propaganda entre los ciegos y, después de la Exposición, haremos donación de ellos al Museo local de Ciegos para la creación de una Sección de Esperanto.

Los Esperantistas oyen a menudo las diversas peticiones de envíos Esperantistas para propaganda, pero no sostienen a los que piden, porque no saben qué cosa enviar... Aquí... *el camino es muy claro y recto y muy definido:* ayudar a los ciegos con el Esperanto. Por eso queremos mostrar también que, por lo menos, con relación al Esperanto, los ciegos pueden prever mejor que los que tienen vista. Y en la Exposición de la Parte Esperantista de ciegos, tendremos el lema:

«¡Quien tenga ojos para ver, que vea! ¡Ved el progreso y la utilidad del Esperanto para los ciegos!»

Enviadnos, pues, en seguida cosas para ciegos de toda clase, nacionales e internacionales, e informes precisos y estadísticas acerca de vuestro estado de los ciegos, de vuestras aspiraciones, faltas, éxitos y en general sobre el movimiento Pro-ciegos en vuestro país, y, si es posible, también en otros países.

Os pedimos encarecidamente llamar la atención sobre el asunto y esforzarse entre vuestros correligionarios y amigos en propagar con fuerza nuestra Exposición para mantener enérgicamente nuestra Sección de Esperanto y hacer imprimir nuestra alocución en vuestras revistas Esperantistas.

Los resultados de nuestro éxito pueden ser muy importantes, porque las Asociaciones de Ciegos y nuestra Unión Mundial tienen una grandísima simpatía y atención por parte del público de los Estados Unidos.

Según nuestra opinión, eso es posiblemente el único camino para obtener la atención de los ciudadanos de los Estados Unidos para nuestro asunto, y batir su indiferencia acerca de la lengua internacional.

Sincere antaŭdankante vin pro via helpemo mi sendas al vi miajn samideanajn salutojn.

J. Benŝahar,
Prezidanto de Mondunuiĝo de Asocioj Por Blinduloj.

P. S. Por ke mi povu persone prizorgi viajn peresperantajn blindulaĵojn kaj por ke ili ne estu intermiksitaj kun multe da alia neesperanta materialo, bonvolu adresi ilin je mia nomo:

Prof. J. Benŝhahar, President, World Union of Associations for The Blind, Inc., 455 W. 42nd Street, New-York City, U. S. A.

Dándoos sinceramente las gracias anticipadas por vuestra ayuda, os envío mis saludos de correligionario,

J. Benshahar,
Presidente de la Unión Mundial de Asociaciones Pro-ciegos.

P. D. Para que yo pueda personalmente cuidar de vuestros envíos Esperantistas para ciegos y para que no estén entremezclados con mucho material no Esperantista, tened la bondad de dirigirlos a mi nombre.

Profesor J. Benshahar, President, World Unión of. Associations for The Blind, Inc., 455. W. 42nd Street, New-York City, U. S. A.

18ª Universala Kongreso de Esperanto

KAJ INTERNACIA SOMERA UNIVERSITATO

Edinburgo, 31 julio ĝis 7 aŭgusto 1926

TRIA BULTENO

Loka Kongresa Komitato.

Hon. Prezidanto: John Merchant.
Prezidanto: W. M. Page.
Vicprezidantoj: William Rae, sinjorino G. Senior.
Sekretarioj: J. M. Warden, William Harvey.
Kasisto: David R. Tullo.
Komitatanoj: F-ino. Jane Baird, George Dikkinson, David Kennedy, Robert Stevenson.

Adreso por leteroj.

Sekretarioj, 18ª Kongreso de Esperanto, Edinburgo, Skotlando.

Aliĝoj.

La aliĝintoj inter la tempo de la 30 januaro ĝis la 22 marto estas laŭnacie jenaj: Skotoj 98, angloj 130, germanoj 23, francoj 6, poloj 5, nederlandanoj 6, aŭstroj 3, ĉeĥo-slovako 1, kimroj 3, italoj 2,

18.º Congreso Universal de Esperanto

Y UNIVERSIDAD INTERNACIONAL DE VERANO

Edimburgo, 31 de julio al 7 de agosto 1926

TERCER BOLETIN

Comité Local del Congreso.

Presidente honorario: John Merchant.
Presidente: W. M. Page.
Vicepresidentes: William Rae, señora G. Senior.
Secretarios: J. M. Warden, William Harvey.
Cajero: David R. Tullo.
Vocales: Srta. Jane Baird, George Dikkinson, David Kennedy, Robert Stevenson.

Dirección para correspondencia.

Secretarios, 18.º Congreso de Esperanto, Edimburgo, Escocia.

Adhesiones.

Los adheridos en el intermedio del 30 de enero al 22 de marzo son por naciones los siguientes: escoceses, 98; ingleses, 130; alemanes, 23; franceses, 6; polacos, 5; holandeses, 6; austriacos, 3;

svisoj 2, japanoj 2, hispanoj 2, usonanoj 4, jugoslavo 1.

Aliĝiloj.

Disdonitaj pere de Gazetoj (januara kaj februara) kaj de Naciaj Asocioj. La LKK kore dankas la redaktorojn pro ilia elpo. Nericevintoj bonvolu peti aliĝilon rekte de la sekretarioj.

Kotizo.

20 ŝilingoj Britaj = proksimume 20 Germ. Rmk., 25 Svis. fk., 12 Nederl. guld., 5 Uson. dol. Oportuna maniero sendi la kotizon, estas per Brita ŝtatbileto por £ 1 («currency note, one pound»), havebla ĉe bankoj en multaj urboj, kaj sendota per registrita (rekomendita) letero; aŭ per ĉeko por £ 1. 0. 3.

Garantia Kapitalo.

Jam garantiita £ 266.

Donacoj ricevitaj.

Por Ordinara Kaso £ 39.

Por Blindula Kaso £ 13 (Kaso por ebligi blindulojn partopreni la Kongreson).

Por Speciala Celo £ 60: de du malavaraj samideanoj, sub la ĉifra devizo «Ŝmizropga tivŭut hahome un ĉosopjuh».

La unua solvonto de tiu ĉifro ricevos de la donacintoj senpagan kongreskarton.

Somera Universitato. (Senpage por ĉiuj Kongresanoj).

Al la listo de paroladoj donita en Bulteno 2ª, oni aldonu sub «Folkloro kaj Popolaj kantoj»:—Katalunaj: S-ro. Jaume Grau Casas, kaj Hispanaj: S-ro. Julio Mangada Rosenörn. S-ro. Andreo Ĉe prelegos pri «La rekta metodo en la instruado de Esperanto. Por kursgvidantoj» anstataŭ pri la temo anoncita en Bulteno 2ª.

chocoeslovaco, 1; kimros, 3; italianos, 2; suizos, 2; japoneses, 2; españoles, 2; de los Estados Unidos, 4; yugoslavo, 1.

Hojas de adhesión.

Distribuídas por los periódicos (de enero y febrero) y de las Sociedades Nacionales. El Comité local del Congreso da las gracias cordialmente a los redactores por su ayuda. Los que no las hayan recibido, sírvanse pedirlas directamente a los secretarios.

Cuota.

20 chelines ingleses = aproximadamente 20 Rmk. alemanes; 25 francos suizos, 12 guld., holandesas, 5 dólares. El mejor modo de enviar la cuota es en un billete de banco inglés de una libra (billete de cambio, una libra), que puede adquirirse en los bancos de muchas poblaciones, y enviarse en carta certificada o en cheque por libras 1. 0. 3.

Capital de garantía.

Garantizadas ya 266 libras.

Donativos recibidos.

Para la Caja ordinaria, 39 libras.

Para la Caja de Ciegos, 13 libras (Caja para facilitar a los ciegos la asistencia al Congreso).

Para un fin especial, 60 libras; de dos espléndidos *samideanos*, bajo la divisa cifrada «Ŝmizropga tivŭut hahome un ĉosopjuh».

El que acierte primero este lema cifrado, recibirá de los donantes una tarjeta de congresista gratuita.

Universidad de Verano. (Gratuitamente para todos los congresistas).

A la lista de discursos dada en el segundo Boletín, añádase bajo «Folkloro kaj Popolaj kantoj».—Catalanes: D. Jaime Grau Casas, y Españoles: D. Julio Mangada, Rosenörn. El Sr. Andrés Ĉe conferenciará sobre «El método directo en la enseñanza del Esperanto. Para los profesores», en vez de sobre el tema anunciado en el Boletín 2.º

TIPOGRAFIA MODERNA, A C. DE M. GIMENO, PRIMADO REIG (antes Avelanas), 9, VALENCIA

Por faciligi al siaj membroj la praktikan uzon de la lingvo kaj favorigi esperantan korespondadon, turismon, komercajn rilatojn, interŝanĝon de poŝtmarkoj, ktp.

Por konatigi la valoron de nia lingvo ĉe interŝtataj oficejoj, grandaj internaciaj societoj, ktp. La sukceso de tiuj klopodoj multe dependas de la nombro de la personoj en kies nomo la Asocio rajtas paroli.

Universala Esperanto-Asocio donas:

Al la Membroj: Membrokarton kaj ducentkvindekpaĝan jarlibron kun la adresoj de la Delegitoj, esperantistaj grupoj, gazetoj, organizaĵoj, kun sciigoj pri internaciaj rilatoj, ktp. Ĉiu membro deziranta korespondi aŭ interŝanĝi rajtas presigi dufoje sian adreson en la gazeto *Esperanto* aŭ speciala aldono.

Al la Membro-Abonantoj: La gazeton *Esperanto*, internacia ĉeforgano de la esperantistoj, kun artikoloj literaturaj, sciencaj, teknikaj kaj precizaj informoj pri la movado.

Al la Membro-Subtenantoj: kun la supraj presaĵoj premion konsistantan el valoraj literaturaĵoj laŭ elekto el la jenaj tri sendaĵoj:

1. Verkaro de D-ro. Zamenhof (ok volumoj de tradukoj klasikaj.
2. Internacia Biblioteko Esperanta (32 volumetoj de internacia literaturo; libreto poŝformata).
3. «El Parnaso de popoloj» (poeziaĵoj el tridek lingvoj majstre tradukitaj de Antoni Grabowski).

Universala Esperanto-Asocio postulas:

Jaran kotizon de 5 fr. por Membro, de 12'50 fr. por Membro-Abonanto kaj de 25 fr. svisa valoro por Membro-Subtenanto (favorprezo por hispanoj: 6, 15, 30 pesetoj).

Para facilitar a sus miembros el uso práctico del idioma y favorecer la correspondencia esperantista, el turismo, las relaciones comerciales, intercambio de sellos, etc.

Para hacer conocer el valor de nuestra lengua en las oficinas entre estados, grandes asociaciones internacionales, etcétera. El éxito de estas gestiones depende en mucho del número de personas en cuyo nombre tenga derecho a hablar la Asociación.

La Asociación Universal Esperantista entrega:

A los Miembros: La Carta de socio y un anuario de 250 páginas, con las direcciones de los Delegados, grupos esperantistas, revistas, organizaciones, con noticias sobre relaciones internacionales, etc. Todo miembro que desee corresponder o establecer intercambio, tiene derecho a que se imprima dos veces su dirección en la revista *Esperanto* o especial suplemento.

A los Miembros-Suscriptores: La revista *Esperanto*, principal órgano internacional de los esperantistas, con artículos literarios, científicos, técnicos y exactos informes sobre el movimiento.

A los Miembros-Protectores: Con los impresos anteriores, un premio consistente en valiosas obras literarias a elección entre las tres remesas siguientes:

1.ª Obras del Dr. Zamenhof (ocho volúmenes de traducciones clásicas).
2.ª Biblioteca Internacional Esperantista (32 pequeños volúmenes de literatura internacional; forma manual de bolsillo).
3.ª «El Parnaso de los Pueblos» (poesías de 30 lenguas, magistralmente traducidas por Antonio Grabowski).

La Asociación Universal Esperantista solicita:

Una cuota anual de 5 frs. por Miembro, de 12'50 frs. por Miembro-Suscriptor y de 25 frs. por Miembro-Protector (precio especial para españoles: 6, 15, 30 pesetas, respectivamente).

Internacia Centra Komitato de la esperanto-movado

Comité Central Internacional del movimiento esperantista

12, Boulevard du Théâtre, Genève (Ginebra) Svislando (Suiza)

Prezidanto: D-ro. Edmond Privat, 12, Boulevard du Théâtre, Genève.
Instruado & Statistiko: Prof. D-ro. Dietterle, Seumestrasse, 10, Leipzig-Schl.
Financo & Juro: W. M. Page, 31, Queen Street, Edinburgh.
Gazetaro (Prensa): Rudolf Hromada, Socharská, 333, Praha VII.
Teknikaj Fakoj (Secciones técnicas): M. Rollet de L'Isle, 35, rue Sommerard, París, V.
Socia Fako (Sección social): Julia C. Isbrücker, v. Beverningkstr. 10, s'Gravenhage.

Konsilantoj

Extrem-Oriento: Won Kenn, Kanton.
Ameriko: E. Legrand, Montevideo.

Administrado

Ĝenerala Sekretario: Rob. Kreuz, Genève.
Sekretario: Andreo Ĉe, Genève.

HISPANA ESPERANTO-ASOCIO

(Asociación Esperantista Española)

Calle de Sagasta, núm. 10, Cruz Roja, Madrid

Presidente: D. José Perogordo, calle de los Santos, 2, Madrid.
Secretario: D. Mariano Mojado, Abascal, 13, pral. A. Madrid.
Tesorero: D. Juan Carrasco Cuenca, Corredera Alta, 3, 3.°, Madrid (10).

FEDERACIÓN ESPERANTISTA LEVANTINA

Calle del Mar, núm. 23, Ateneo, Valencia.